

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

UNIONENS HÖGA
REPRESENTANT FÖR
UTRIKES FRÅGOR OCH
SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 22.7.2020
JOIN(2020) 12 final

GEMENSAM RAPPORT TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Den särskilda administrativa regionen Macao: Årsrapport 2019

GEMENSAM RAPPORT TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

DEN SÄRSKILDA ADMINISTRATIVA REGIONEN MACAO: ÅRSRAPPORT 2019

Sammanfattning

Sedan Macao överlämnades till Kina 1999 har Europeiska unionen och dess medlemsstater noggrant följt den politiska och ekonomiska utvecklingen i den särskilda administrativa regionen Macao (Macao SAR, nedan kallad *Macao*) som upprätthålls enligt principen ”ett land, två system”. Europeiska unionen vidmakthåller fortsatt sin politik för ett enat Kina och stöder principen ”ett land, två system” och dess tillämpning. Denna årsrapport om utvecklingen i Macao är utfärdad i enlighet med det åtagande kommissionen gjorde gentemot Europaparlamentet 1997.

Under 2019 fortsatte principen ”ett land, två system” att tillämpas, vilket gynnade såväl Macao och Kina som helhet som världssamfundet.

I december tillträdde den nye chefsministern, Ho Iat-Seng. President Xi Jinping gjorde ett tre dagar långt besök i Macao i samband med tillträdet och 20-årsdagen för överlämnandet av Macao.

Rättigheterna och de grundläggande friheterna för invånarna i Macao fortsätter i allmänhet att respekteras, och rättsstatsprincipen upprätthölls under 2019 enligt principen ”ett land, två system”, som fastställs i Macaos grundlag. Macaos medier fortsatte att ge uttryck för många olika åsikter, även om det finns en viss oro för ökande själv censur.

Även om grundlagen och övrig lagstiftning inte ger möjlighet att införa allmän rösträtt uppmuntrar EU Macaos myndigheter att främja ett större deltagande från allmänhetens sida i valen till befattningen chefsminister och till den lagstiftande församlingen.

På det ekonomiska planet är Macao fortsatt världens största kasinocentrum, och spelturismen driver regionens ekonomiska tillväxt. Macaos BNP minskade med 3,5 %, och de största anledningarna till detta var den kinesiska ekonomins avmattning och handelskriget mellan Förenta staterna och Kina. Detta understryker det faktum att Macaos lilla och till största del öppna ekonomi är starkt beroende av den ekonomiska, finansiella och politiska utvecklingen i Fastlandskina. Insatser för att diversifiera ekonomin fortsätter, med måttlig framgång, eftersom spelverksamheten fortfarande står för nästan hälften av Macaos BNP.

Det ekonomiska samarbetet med Fastlandskina intensifierades 2019: i samband med president Xis besök tillkännagavs att nya åtgärder skulle vidtas på området finansiella tjänster för att stödja Macaos diversifiering.

Politisk utveckling

I slutet av året skedde stora förändringar i Macaos regering, då den nye chefsministern Ho Iat-Seng valdes och andra höga ämbeten tillsattes.

Valkommittén valde Ho Iat-Seng till ny chefsminister och efterträdare till Fernando Chui den 25 augusti. Han fick 392 av de 400 rösterna. Eftersom en motkandidat skulle ha behövt 66 nomineringar från valkommittén vann Ho Iat-Seng valet utan opposition.

Den nya regeringen tillträdde den 20 december. Den tillträdande chefsministern svors in av president Xi Jinping under dennes tre dagar långa besök i Macao. Två av de fem ministrarna, säkerhetsministern och ministern med ansvar för transport och offentliga arbeten, behöll sina tidigare regeringsposter. Tre av de elva tjänstgörande ledamöterna av det verkställande rådet

fick sitta kvar.

Flera lagstiftningsinitiativ väckte stor uppmärksamhet under året.

Ett lagförslag om it-säkerhet blev lag den 22 december 2019. Ett av kraven i lagen är att användare av telekomtjänster måste registrera sig med sitt riktiga namn för tjänster såsom köp av förbetalda SIM-kort. Detta kommer att genomföras av leverantörerna av telekomtjänster. Internetleverantörer ska bevara sina användares onlineaktivitetsloggar i minst ett år. Operatörer av viktig infrastruktur (till exempel för transport, telekommunikation, elektricitet och vattenförsörjning) ges i uppdrag att vidta it-säkerhetsåtgärder. Ett nytt centrum för varning och respons vid it-incidenter (Caric) kommer att inrättas, under samordning av kriminalpolisen, som ska fungera som ett mottagningscentrum för alla it-incidenter och övervaka dataöverföringar och dataflöden. Överträdelser av denna lag kan medföra böter på mellan 50 000 och 5 miljoner pataca.

Säkerhetsministern, Wong Sio Chak, betonade att myndigheterna inte kommer att övervaka enskilda personers onlineaktiviteter eller begränsa yttrandefriheten, eftersom kriminalpolisen endast kommer att övervaka dataöverföringar, inte analysera deras innehåll. Macaos statstjänstemannaförbund (ATFPM) skickade en skrivelse till säkerhetsministern där man gav uttryck för sin oro över den nya lagens förenlighet med grundlagen vad gäller personliga friheter och andra frågor.

Enligt ett utkast till ny civilskyddslag kriminaliseras spridning av rykten och falsk information i nödsituationer. Denna åtgärd skulle endast gälla när myndigheternas civilskyddsåtgärder genomförs fullt ut, i nödsituationer som till exempel tyfoner. Omarbetningar av lagförslaget har välkomnats, men det civila samhällets organisationer och pressen har uttryckt oro över åtgärdens potentiella effekter på yttrandefriheten och pressfriheten.

Ett förslag av en prodemokratisk ledamot om att ändra lagen om val av chefsminister för att undvika att det bara finns en slutlig kandidat till den högsta befattningen i regeringen avslogs med motiveringen att endast regeringen kan föreslå ändringar av Macaos politiska struktur.

Polisen tillkännagav att de första 50 offentliga övervakningskamerorna med ansiktsgenkänning i Macao kommer att installeras och testas fram till slutet av första kvartalet 2020. Runt 50 trafiksäkerhetskameror med igenkänning av registreringsskyltar kommer också att installeras och testas. De lokala myndigheterna planerar att installera 2 400 videoövervakningskameror i sex etapper fram till 2023. Polisen uppgav i ett uttalande den 7 november 2019 att tekniken för ansiktsgenkänning endast kommer att användas när polisen utreder brottmål.

Macaos myndigheter fortsätter att ange säkerhetshänsyn som skäl till att journalister, det civila samhällets aktivister och offentliga personer, inbegripet några från Hongkong, vägras inresa till Macao. Även om immigrationsmyndigheterna i Macao har befogenhet att vägra inresa till territoriet finns en brist på transparens i dessa fall.

Rättigheter, friheter och lika möjligheter

Såväl rättigheterna och de grundläggande friheterna som rättsstatsprincipen respekterades i allmänhet i den utsträckning som garanteras i Macaos grundlag och i överensstämmelse med principen ”ett land, två system”.

Inga åtgärder har ännu vidtagits för att inrätta ett oberoende organ för mänskliga rättigheter i enlighet med den rekommendation som utfärdades av FN:s kommitté mot tortyr i december 2015.

Pressfriheten respekterades i allmänhet, även om själv censur blev allt vanligare. Macaos journalistförening (AJM) gjorde flera uttalanden under årets lopp där man uppmärksammade frågor som rörde pressfriheten, till exempel påtryckningar inför Xi Jinpings besök.

Mötesfriheten respekterades i allmänhet i Macao. Polisen har dock nekat tillstånd för offentliga sammankomster som är avsedda att visa solidaritet med demonstranterna i Hongkong. Den 30 september 2019 avslog överappellationsdomstolen ett överklagande av ett förbud mot protester mot polisbrutalitet i Hongkong. Domstolen slog fast att sådana protester skulle vara olagliga av olika skäl, bland annat eftersom ”det skulle innebära inblandning i Hongkongs inre angelägenheter”. Till minne av 30-årsdagen för händelserna på Himmelska fridens torg hölls en ljusvaka.

Den 8 juli godkände den lagstiftande församlingen ett utkast till ett statligt initierat lagförslag om en lagstadgad **minimilön** för alla arbetstagare förutom hushållsarbetare och anställda med funktionsnedsättning. Macao har inte i praktiken genomdrivit **föreningsfrihet och rätt till förhandlingar om kollektivavtal** på det sätt som föreskrivs i Internationella arbetsorganisationens konventioner. EU fortsätter att uppmuntra Macao att göra detta.

Tydliga ansträngningar har gjorts för att ta itu med **människohandel**, genom insatser som bland annat omfattar utbildning om bekämpning av människohandel för regeringstjänstemän och undersökning av misstänkta fall av tvångsarbete. EU är redo att intensifiera samarbetet för att ta itu med detta globala problem.

Diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet ger fortfarande anledning till oro, framför allt på områdena sysselsättning, utbildning och hälso- och sjukvård. Förhållanden mellan personer av samma kön omfattas ännu inte av den lag som kriminaliserar våld i hemmet. I juni 2014 uppmanade FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter Macao att anta omfattande lagstiftning mot diskriminering.

Macao har fortsatt att vidta kraftfulla åtgärder mot **korruption**, bland annat det arbete som utförs av kommissionen mot korruption (CCAC). En ny chef för kommissionen mot korruption utnämndes i december 2019. I CCAC:s årsrapport, som gavs ut i mars, belystes de viktigaste frågorna och fortsatta ansträngningarna för att motverka korruption bland offentliga tjänstemän.

Ekonomisk utveckling

I mars 2019 var Macao fortfarande en av världens rikaste ekonomier baserat på BNP per capita, med **den största spelindustrin i världen**.

Under årets lopp **krympte Macaos ekonomi med 4,7 %**, vilket huvudsakligen berodde på en minskning i export av tjänster och i investeringar. Investeringarna föll med 20,1 % på årsbasis, främst till följd av lägre investeringar inom byggsektorn. Spelexporten minskade med 4 % på årsbasis, medan turisttjänsterna sjönk med 5,7 % på årsbasis. Minskningen i export av tjänster berodde främst på en minskning på 8 % på årsbasis av utgifter som spenderas av besökare i Macao. Även om antalet ankommande turister steg med 10 % under året (till totalt 39,4 miljoner besökare, varav 70 % var från Fastlandskina) minskade utgifterna per capita med 16,5 %, vilket uppvägde ökningen av antalet turister.

Trots nedgången **har Macao fortfarande full sysselsättning**. Arbetslösheten har legat stadigt under 2 % de senaste åtta åren (även under den ekonomiska nedgången 2014–2016), och 2019 var inget undantag. Regionen är starkt beroende av utländska arbetstagare, som utgör cirka 40 % av den totala arbetskraften. Inflationen var under kontroll, på 2,75 % år 2019.

Macaos offentliga finanser var fortsatta goda 2019. Regionen har stora reserver (580 miljarder pataca, eller 67 miljarder euro) och statsbudgeten har genomgående redovisat överskott.

När det gäller den **ekonomiska politiken** har Macao, utöver att konsolidera turist- och spelindustrin (Macaos viktigaste näringsgrenar), även fortsatt sina långvariga ansträngningar att diversifiera ekonomin. Macaos nye chefsminister Ho Iat-Seng bekräftade dessa prioriteringar i sitt installationstal och nyårsmeddelande i december, där han beskrev en politisk plattform med fokus på bland annat ekonomiska och försörjningsrelaterade frågor. Följande diversifieringsområden kvarstår:

- Utveckla konferens- och utställningssektorn samt den kreativa sektorn.
- Bidra till utvecklingen av Macao som ett centrum för traditionell kinesisk medicin.
- Främja specialiserade finansiella tjänster, såsom tjänster avseende finansiell leasing.
- Utveckla Macao som en plattform för affärs- och handelssamarbete mellan Kina och portugisiskspråkiga länder.

Trots ansträngningarna att diversifiera ekonomin **är Macao fortfarande starkt beroende av spel- och turistnäringen, och spelsektorn står ensam för hälften av regionens BNP.** Ett av målen i Macaos femåriga utvecklingsplan för 2016–2020 är att öka de icke spelrelaterade inkomsternas andel av kasinoooperatörernas inkomster till 9 % fram till 2020. Enligt en rapport från Macaos statistikmyndighet om den ekonomiska diversifieringen som släpptes i december stod de icke spelrelaterade inkomsterna för 9,97 % av kasinoooperatörernas inkomster år 2018. Bristen på kvalificerad arbetskraft gör det svårt för Macao att diversifiera ekonomin utanför spel- och turistnäringen.

Miljöskydds- och klimatpolitiken är fortfarande en stor utmaning. De enda betydande utvecklingarna under 2019 var det sedan länge efterfrågade införandet av ett avgiftssystem för plastpåsar, förbättringen av förbehandlingen av avfall före export och installeringen av fler laddstationer för elfordon, återvinningsmaskiner för plastflaskor och dricksvattenkylare runt om i regionen. Under året öppnades även den kraftigt försenade Taipa-linjen i Macaos snabbspårväg.

Regionalt samarbete

Den sedan länge efterfrågade planen för **det område som binds samman av Guangdong, Hongkong och Macao (Greater Bay Area)** offentliggjordes i februari 2019. I planen pekas Macao ut som en av fyra centrala städer (tillsammans med Hongkong, Shenzhen och Guangzhou) som ska spela en nyckelroll i regionens utveckling. Enligt planen ska Macao, samtidigt som man fortsätter att diversifiera sin ekonomi, stärka sin ställning som ett världsentrum för turism och nöje och som en plattform för affärs- och handelssamarbete mellan Kina och portugisiskspråkiga länder. Fyra månader efter offentliggörandet av planen offentliggjorde Macaos regering en bilaga till sin femåriga utvecklingsplan (2016–2020), som omfattade dess del i anläggningen av Greater Bay Area. Under året tillkännagavs ett lappverk av åtgärder, som bland annat omfattade att trappa upp tullsamarbetet och att göra det lättare för människor från Macao att bo, studera och arbeta någon annanstans i Greater Bay Area.

Samarbetet på området finansiella tjänster fortskred under 2019. I februari fick Macao i uppdrag genom planen för Greater Bay Area att utföra en genomförbarhetsstudie om inrättande av en marknad för värdepapper denominerade i renminbi. I oktober lämnade Macaos monetära myndighet in en ansökan till centralregeringen i detta avseende. I juli emitterade Kina de första två miljarderna renminbi (286 miljoner US-dollar) i statsobligationer som handlas utanför Fastlandskina i Macao.

I samband med president Xi Jinpings besök till Macao i december 2019 tillkännagavs en rad åtgärder för att stödja den ekonomiska diversifieringen, med särskilt fokus på finanssektorn. Det mest omtalade tillkännagivandet gjordes av Kinas folkbank, som meddelade att den dagliga maxgränsen för överföringar i renminbi från Macao skulle höjas från 50 000 till 80 000 renminbi, och därmed nå samma nivå som i Hongkong. Eftersom dessa överföringar avser överföringar som görs av enskilda personer, inte företag, var tillkännagivandet dock till största del symboliskt. Det rapporterades även att planerna på att inrätta en ny börs i renminbi och en avräkningscentral för renminbi skulle påskyndas. Man tillkännagav även politiska åtgärder som ger incitament åt banker och försäkringsbolag på fastlandet att etablera verksamhet i Macao och tillhandahåller stöd till finansinstitut som vill expandera till Macao.

Avseende **rollen som en bro mellan Kina och portugisiskspråkiga länder** ämnar Macao att bli en clearingcentral för renminbi och ett affärs- och handelscentrum för portugisiskspråkiga länder och Kina, ett handelscentrum för produkter från portugisiskspråkiga länder och ett konferens- och utställningscentrum för affärs- och handelssamarbete.

Gemensamt med Zhuhai utvecklar Macao ön **Hengqin**, som ligger öst om Macao i provinsen Guangdong. Infrastrukturen i Hengqin omfattar en inkubator för ungdomsföretagande (*Youth Entrepreneurship Valley*), Guangdong och Macaos gemensamma forskningscenter för traditionell kinesisk medicin och Macao universitetscampus. Under sitt besök i Macao tillkännagav president Xi att Macao skulle tilldelas mer mark på ön för att stödja dess fortsatta utveckling inom till exempel utbildning och hälso- och sjukvård.

Bilaterala förbindelser mellan EU och Macao

Under 2019 var **EU fortfarande Macaos näst största importkälla efter Fastlandskina** och stod för 27,6 % av Macaos totala import. Dock gick endast 1,5 % av regionens export av varor till Europa. Det sedan länge genererade handelsöverskottet för EU kvarstår med Macao. En förklaring till detta är att Macaos importefterfrågan har ökat stadigt under årens lopp, parallellt med tillväxten i regionens spel- och turistnäring, medan dess tillverkningssektor har krympt till omkring 1 % av BNP.

Den bilaterala **handeln med varor** ökade med 27,1 % till 1,2 miljarder euro under 2019. EU:s export till Macao uppgick till 1,1 miljard euro, vilket var en ökning med 33,2 % på årsbasis, och genererade ett handelsöverskott på 1 miljard euro. Macao är en växande marknad för europeiska lyxvaror. EU:s viktigaste exportprodukter var bland annat exklusiva lädervaror, kläder, klockor och smycken, livsmedel och drycker samt bilar.

EU är Macaos tredje största utländska **investerare** efter Hongkong och Fastlandskina (bortsett från offshore-centrum). Enligt Macaos statistik svarade EU för 5,3 % (15,6 miljarder pataca) av de totala utländska direktinvesteringarna 2018. Portugal svarar ensamt för 60 % av EU:s investeringar i Macao, eller 9,2 miljarder pataca.

Det **23:e mötet i EU:s och Macaos gemensamma kommitté** hölls i Bryssel den 11 juni 2019. Vid mötet diskuterades en mängd olika ämnen, bland annat handel och investeringar, multilateralt samarbete, beskattning, offentlig upphandling, bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, miljöfrågor och människohandel.

En samfinansieringsmekanism inom ramen för EU-programmet **Horisont 2020** inrättades efter mötet i EU:s och Macaos gemensamma kommitté 2015. I november 2019 anordnade EU och Macaos fond för vetenskaplig och teknisk utveckling (FDCT) gemensamt en konferens i Macao för att presentera samarbetsmöjligheterna med Europa och diskutera sätt att förbättra

Macaos deltagande i Horisont 2020, eftersom ingen macaosk enhet hade valts ut för finansiering inom det programmet.

Som brukligt varje år samordnade under 2019 **den europeiska handelskammaren i Macao (MECC¹)** tillsammans med **den europeiska handelskammaren i Hongkong** det europeiska deltagandet i *Macao International Environment Cooperation Forum and Exhibition* (MIECF) i mars och i *Macao International Trade and Investment Fair* (MIF) i oktober.

Samarbetsprogrammet mellan Macao och EU på det rättsliga området främjar modernisering och utveckling av Macaos rättssystem. Möjligheterna att utvidga samarbetet på detta område håller på att undersökas. EU och Macao fortsatte sitt långvariga samarbete om konferenstolkning 2019. Kurser för tolkar från Macao har anordnats med utbildare från Europeiska kommissionens generaldirektorat för tolkning sedan 2006. Sedan 2010 har årliga seminarier hållits vid Macaos polytekniska institut (MPI), vid vilka utbildare från EU, tolkar från flera kinesiska ministerier och kursledare från universitet i Macao och Fastlandskina har sammanförts. Det nya internationella portugisiska utbildningscentrumet för konferenstolkning, som invigdes i december 2019 vid MPI, har gynnat den akademiska sidan av samarbetet mellan EU och Macao på detta område.

¹ MECC är en blandad organisation med både direkta medlemmar (som företrädar företag) och medlemmar från EU-ländernas nationella handelskammare.